

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Judecător: V.Gîrleanu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecătorii: A.Panov, V.Negru, V.Cotorobai

DECIZIE

7 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Covaș Adrian și Covaș Cristina și recursul declarat de către Covaș Nina și Covaș Nicolae,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „NINA & ASAN”, Covaș Nina, Covaș Nicolae, Covaș Adrian și Covaș Cristina cu privire la încasarea datoriei, transmiterea bunurilor ipotecate și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, prin care a fost respinsă cererea lui Covaș Adrian, Covaș Cristina și cererea Ninei Covaș și Covaș Nicolae privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Covaș Nina și Covaș Nicolae, precum și cererii de apel depusă de către Covaș Adrian și Covaș Cristina

c o n s t a t ă :

La 10 iulie 2015, BC „Energbank” SA împotriva SRL „NINA & ASAN”, Covaș Nina, Covaș Nicolae, Covaș Adrian și Covaș Cristina cu privire la încasarea datoriei, transmiterea bunurilor ipotecate și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că conform contractului de credit nr. 845-85mb din 05.03.2010, acordului adițional nr.1 din 30.03.2010, acordului adițional nr.2 din 24.05.2010, acordului adițional nr.3 din 25.06.2010, acordului adițional nr.4 din 15.11.2010, acordului adițional nr.5 din 15.05.2011, acordului adițional nr.6 din 12.08.2011, acordului adițional nr.7 din 15.11.2011, acordului adițional f/nr. din 02.12.2011, acordului adițional f/nr. din 03.02.2012, acordului adițional f/nr. din 03.02.2012, acordului adițional f/nr. din 04.05.2012, acordului adițional f/nr. din 04.06.2012, acordului adițional f/nr. din 27.12.2012 și acordului adițional f/nr. din

28.03.2013, a acordat SRL „NINA &ASAN” un credit în suma totală de 4 000 000 lei, cu termenul final de rambursare până la 15.05.2015.

Conform contractului de credit nr.845-89mb din 15.03.2010, acordului adițional nr.1 din 05.10.2010, acordului adițional f/nr. din 27.01.2011 și acordului adițional nr.1 din 03.02.2012, a acordat SRL „NINA &ASAN” un credit în suma totală de 8 418 394 lei și 212 923,41 euro, cu termenul final de rambursare până la 14.03.2012.

Iar, conform contractului de credit nr.845-214mb din 03.02.2012, acordului adițional f/nr. din 04.06.2012 și acordului adițional f/nr. din 27.12.2012, a acordat SRL „NINA &ASAN” un credit în suma totală de 10 936 290 lei, cu termenul final de rambursare până la 02.02.2014.

Potrivit contractului de credit nr.845-124mb din 06.10.2010, acordului adițional nr.1 din 02.12.2010, acordului adițional f/nr. din 27.01.2011, acordului adițional nr.1 din 15.05.2011, acordului adițional f/nr. din 12.08.2011, acordului adițional f/nr. din 15.11.2011, acordului adițional f/nr. din 02.12.2011, acordului adițional f/nr. din 03.02.2012, acordului adițional f/nr. din 04.05.2012, acordului adițional f/nr. din 04.06.2012, acordului adițional f/nr. din 27.12.2012, acordului adițional f/nr. din 28.03.2013, a acordat SRL „NINA &ASAN” un credit în sumă totală de 1 950 000 lei cu termenul final de rambursare la 05.10.2015 și 3 000 000 lei, cu termenul final de rambursare până la 05.10.2013.

Conform contractului de credit nr.845-146mb din 16.02.2011, acordului adițional nr.1 din 04.06.2012 și acordului adițional nr.2 din 27.12.2012, a mai acordat SRL „NINA &ASAN” un credit în sumă totală de 13 000 000 lei, cu termenul final de rambursare până la 15.02.2014.

La fel, BC „Energbank” SA a menționat că asociații SRL „NINA &ASAN”, Covaș Nina și Covaș Nicolae conform contractelor de fidejusiune din 18.02.2011 și 06.02.2012, acordurilor adiționale la acestea din 27.12.2012, au garantat cu toată averea care le aparține cu drept de proprietate, rambursarea la timp a creditului acordat SRL „NINA &ASAN” în baza contractului de credit nr.845-146mb din 16.02.2011 și contractului de credit nr. 845-214mb din 03.02.2012, cu acordurile adiționale la acestea, precum și a dobânzilor pentru utilizarea lui, dobânzilor aferente majorate, penalităților, comisioanelor, a pagubelor în caz de nerambursare a creditului sau rambursare necorespunzătoare.

Totodată, relevă reclamanta că Covaș Adrian conform contractului de fidejusiune din 10.05.2011, acordului adițional din 03.02.2012, a garantat cu toată averea care îi aparține cu drept de proprietate, rambursarea la timp a creditului acordat SRL „NINA &ASAN” în baza contractului de credit nr.845-89mb din 15.03.2010, acordurilor adiționale la acestea și a dobânzilor pentru utilizarea lui, dobânzilor aferente majorate, penalităților, comisioanelor, a pagubelor, în caz de nerambursare a creditului sau rambursare necorespunzătoare.

A menționat Banca comercială că în vederea asigurării rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN” în baza contractelor de credit, acordurilor adiționale la acestea, precum și a dobânzilor pentru utilizarea dobânzilor aferente majorate, penalităților, comisioanelor, a pagubelor în caz de nerambursare a creditului sau rambursare necorespunzătoare, conform contractului de gaj din 15.03.2010, debitorul gajist SRL „NINA &ASAN” a depus în gaj bunuri mobile - utilaj tehnologic pentru panificație care îi aparține cu drept de proprietate și care se află în XXXX.

A specificat BC „Energbank” SA că pentru asigurarea rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN”, în baza contractelor de credit, acordurilor adiționale la acestea, și a dobânzilor pentru utilizarea lor, dobânzilor aferente majorate, penalităților, comisioanelor, a pagubelor în caz de nerambursare a creditului sau rambursare necorespunzătoare, conform contractului de gaj din 12.10.2010, debitorul gajist SRL „NINA &ASAN” a depus în gaj bunuri mobile, și anume, utilaj tehnologic pentru avicultură, fabrică avicolă, care îi aparține cu drept de proprietate și care se află în XXXX.

A mai indicat reclamanta că întru asigurarea rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN”, în baza contractelor de credit, acordurilor adiționale anexate la acestea, și a dobânzilor pentru utilizarea lor, dobânzilor aferente majorate, penalităților, comisioanelor, a pagubelor în caz de nerambursare a creditului sau rambursare necorespunzătoare, conform contractului de gaj din 12.10.2010, debitorul gajist SRL „NINA &ASAN” a depus în gaj bunuri mobile, și anume, conserve de carne de găină, în asortiment, care îi aparține cu drept de proprietate și care se află în XXXX și în XXXX.

Totodată, a menționat instituția financiară că reclamanta că pentru asigurarea rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN” în baza contractelor de credit, acordurilor adiționale anexate la acestea, și a dobânzilor pentru utilizarea lor, dobânzilor aferente majorate, penalităților, comisioanelor, a pagubelor în caz de nerambursare a creditului sau rambursare necorespunzătoare, conform contractului de gaj din 01.04.2010, debitorul gajist SRL „NINA &ASAN” a depus în gaj bunuri mobile, și anume, 140 tone de carne de găină și 100 tone de hrană pentru pui, care îi aparține cu drept de proprietate și care se află în XXXX.

La fel, a susținut Banca comercială că în vederea asigurării rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN”, în baza contractelor de credit, acordurilor adiționale anexe la acestea, și a dobânzilor pentru utilizarea lor, dobânzilor aferente majorate, penalităților, comisioanelor, a pagubelor în caz de nerambursare a creditului sau rambursare necorespunzătoare, debitorii ipotecari Covaș Adrian și Covaș Cristina, conform contractului de ipotecă cu nr.7860 din 23.03.2010, modificat prin acordul adițional cu nr.10889 din 01.04.2010, modificat prin acordul adițional nr.25497 din 06.07.2010, modificat prin acordul adițional nr.41507 din 12.10.2010, modificat prin acordul adițional la el cu nr.7682 din 28.02.2011, modificat prin acordul adițional la el cu nr.12040 din 10.02.2012, au ipotecat bunul imobil, și anume, terenul pentru construcții cu nr.cadastral 0100422.128, casa de locuit individuală situată în mun.Chișinău, Cantonului, 6, care le aparțin cu drept de proprietate.

De asemenea, BC „Energbank” SA a menționat că pentru asigurarea rambursării în termen a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN”, în baza contractelor de credit, acordurilor adiționale la acestea, menționate supra, și a tuturor plăților aferente creditelor debitorul ipotecar SRL „NINA &ASAN” conform contractului de ipotecă cu nr.7857 din 17.03.2010 și acordurilor adiționale nr.10891 din 01.04.2010, nr.25498 din 06.07.2010, nr.41504 din 12.10.2010, nr.7679 din 28.02.2011 și nr.12041 din 10.02.2012, a ipotecat bunul imobil, și anume, casa de locuit individuală cu nr.cadastral XXXX, cu construcția accesorie, nr.cadastral XXXX, situate în XXXX care-i aparține cu drept de proprietate.

În același timp, reclamanta a menționat că pentru asigurarea rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN”, în baza contractelor de credit și acordurilor adiționale indicate supra, și a tuturor plăților aferente creditelor debitorul ipotecar SRL „NINA &ASAN” conform contractului de ipotecă cu nr.7859 din 17.03.2010, acordurilor adiționale nr.10894 din 01.04.2010, nr.25495 din 06.07.2010, nr.41506 din 12.10.2010, nr.7681 din 28.02.2011 și nr.12045 din 10.02.2012, a ipotecat bunul imobil, și anume, terenul pentru construcții cu nr.cadastral XXXX, construcție cu nr.cadastral XXXX, situate în XXXX, care îi aparține cu drept de proprietate.

Totodată, a invocat BC „Energbank” SA că pentru asigurarea rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN”, în baza contractelor de credit și acordurilor adiționale, și a tuturor plăților aferente creditelor debitorul ipotecar conform contractului de ipotecă cu nr.6250 din 05.03.2010, acordurilor adiționale nr.10892 din 01.04.2010, nr.25493 din 06.07.2010, nr.41502 din 12.10.2010, nr.7677 din 28.02.2011 și nr.12042 din 10.02.2012, a ipotecat bunul imobil, și anume, terenul pentru construcții cu nr.cadastral XXXX, situate în XXXX care îi aparține cu drept de proprietate.

Tot, instituția financiară a remarcat că pentru asigurarea rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN”, în baza contractelor de credit și acordurilor adiționale, și a tuturor plăților aferente creditelor debitorul ipotecar SRL „NINA &ASAN” conform contractului de ipotecă cu nr.7858 din 17.03.2010, acordurile adiționale nr.10895 din 01.04.2010, nr.25499 din 06.07.2010, nr.41505 din 12.10.2010, nr.7680 din 28.02.2011 și nr.12046 din 10.02.2012, a ipotecat bunul imobil, și anume, încăperea nelocativă cu nr.cadastral XXXX, situată în XXXX, care-i aparține cu drept de proprietate.

A mai menționat reclamanta că întru asigurarea rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN” în baza contractelor de credit, acordurilor adiționale, și a tuturor plăților aferente creditelor, debitorul ipotecar SRL „NINA &ASAN” conform contractului de ipotecă cu nr.7856 din 17.03.2010, acordurile adiționale nr.10890 din 01.04.2010, nr.25496 din 06.07.2010, nr.41503 din 12.10.2010, nr.7678 din 28.02.2011, nr.12044 din 10.02.2012, a ipotecat bunul imobil, și anume, încăperea nelocativă cu nr.cadastral XXXX, situată în XXXX, care îi aparține cu drept de proprietate.

La fel, în vederea asigurării rambursării la timp a creditelor acordate SRL „NINA &ASAN” în baza contractelor de credit, acordurilor adiționale, și a tuturor plăților aferente creditelor debitorul ipotecar SRL „NINA &ASAN” conform contractului de ipotecă cu nr.6249 din 05.03.2010, acordurile adiționale nr.10893 din 01.04.2010, nr.25494 din 06.07.2010, nr.41501 din 12.10.2010, nr.7678 din 28.02.2011, nr.12042 din 10.02.2012, a ipotecat bunul imobil, și anume, terenul pentru construcții nr.cadastral XXXX, cu construcțiile nr.cadastrale XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX situate în XXXX, extravilan, care-i aparțin cu drept de proprietate și terenul pentru construcții nr. cadastral XXXX, cu construcțiile nr. cadastrale XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX situate în XXXX, extravilan, care-i aparține cu drept de proprietate.

Totodată, reclamantul a remarcat că în baza calculului datoriilor nerambursate efectuat de BC „Energbank” SA la 09.06.2014 suma datoriei totale acumulată de către debitorul SRL „NINA &ASAN”, în baza contractului de credit nr.845-146mb din 16.02.2011 cu acordurile adiționale la acesta, constituie 13 694 468,99 lei, care este formată din suma datoriei restante la credit – 8 755 544 lei, suma datoriei la dobânda aferentă – 2 265 762,87 lei, suma datoriei la dobânda majorată – 333 162,12 lei, penalitate -2 340 000 lei, contractului de credit nr. din 03.02.2012, cu acordurile adiționale la acesta, constituie 16 354 565,03 lei, care este formată din suma datoriei restante la credit – 10 913 290 lei, suma datoriei la dobânda aferentă – 2 268 590,13 lei, suma datoriei la dobânda majorată – 892 684,90 lei, penalitate-1 980 000 lei, contractului de credit nr.845-89mb din 15.03.2010 cu acordurile adiționale la acesta, constituie 1 591 009,80 lei, care este formată din suma datoriei la dobânda majorată – 75 698,88 lei, penalitate -1 515 310 lei și 40 890,99 euro.

Potrivit contractului de credit nr. 845-85mb din 05.03.2010 și acordurile adiționale la acesta, constituie 4 840 028,37, care este formată din suma datoriei restante la credit – 3 441 445 lei, suma datoriei la dobânda aferentă – 591 987,17 lei, suma datoriei la dobânda majorată – 86 596,20 lei, penalitate -720 000 lei, contractului de credit nr.845-124mb din 06.10.2010 cu acordurile adiționale la acesta, constituie 2 299 046,86 lei, care este formată din suma datoriei restante la credit – 1 700 000 lei, din suma datoriei la dobândă – 213 624,58 lei, din suma datoriei la dobândă majorată – 34 422,28 lei, penalitate – 351 000 lei și 807 802,91 lei care este alcătuită din suma datoriei restante la credit – 481 250 lei, din suma datoriei la dobândă – 91169,26 lei din suma datoriei la dobânda majorată – 46 383,65 lei și penalitate – 189 000 lei.

A remarcat instituția financiară că dat fiind faptul, că debitorul SRL „NINA &ASAN” nu-și onorează obligațiile asumate conform contractelor de credit nr. 845-85mb din 05.03.2010, nr.845-89mb din 15.03.2010, nr.845-214mb din 03.02.2012, nr.845-124mb din 06.10.2010, nr.845-146mb din 16.02.2011 cu acordurile adiționale indicate mai sus, și anume, prevederile cap. 3.2, pct. 3.2.1-3.2.4 suma datoriilor expirate totale la situația din 09.06.2014 constituie 39 586 921,96 lei și 40 890,99 euro.

Astfel, BC „Energbank” SA a notificat la 27.06.2014 debitorii ipotecari Covaș Adrian și Covaș Cristina despre intenția sa de a-și exercita dreptul său de creditor ipotecar. Totodată, a menționat că a înregistrat preavizul de exercitare a dreptului de ipotecă cu nr.10/01-03/1837 la OCT Chișinău al ÎS „Cadastru” la 06.08.2014 și a cerut ca în termen de 20 zile, debitorii ipotecari să transmită benevol bunurile ipotecate în posesia băncii pentru a fi vândute.

A menționat reclamanta că până în prezent, debitorii ipotecari Covaș Adrian și Covaș Crsitina nu au transmis benevol în posesiune bunurile ipotecate, astfel se atestă că debitorul SRL „NINA &ASAN” a neglijat grav clauzele contractuale, fapt ce a creat pericolul de nerambursare a mijloacelor financiare contractate.

Totodată, a invocat că debitorului SRL „NINA &ASAN” și totodată fidejuserilor Covaș Adrian, Covaș Nina și Covaș Nicolae le-au fost înmânate propunerile de tranșare a litigiului din 27.06.2014 cu numerele 10/01-03/1702, 10/01-03/1703 și 10/01-03/1704, prin care s-a solicitat achitarea benevolă a datoriilor bancare formate, dar cerințele înaintate nu au fost satisfăcute, astfel, sau încălcat flagrant prevederile contractelor de credit și ale contractelor de fidejusiune menționate

mai sus cu privire la obligațiile debitorului și ale fidejutorilor care au garantat rambursarea creditelor bancare și a plăților aferente acestora.

La 10.04.2017, BC „Energbank” SA a depus cerere de concretizare a pretențiilor, excluzând SRL „NINA & ASAN” din calitatea procesuală de pârât, în legătură cu validarea creanței băncii în procesul de insolvență pornit față de aceasta, astfel, încât pretențiile reclamantului au fost înaintate doar către fidejutori și debitori ipotecari (f.d.177-178).

Solicită reclamantul încasarea, în mod solidar, de la Covaș Nina și Covaș Nicolae a datoriei în baza contractului de credit nr.845-146mb din 16.02.2011 și nr.845-214mb din 03.02.2012, în sumă totală de 30 049 034,02 lei; încasarea de la Covaș Adrian a datoriei în baza contractului de credit nr.845-89mb din 15.03.2010, în sumă totală de 1 591 009,80 lei și 40 890,99 euro; transmiterea silită din posesia lui Covaș Adrian și Covaș Cristina în posesia BC „Energbank” SA a bunului imobil ipotecat-teren pentru construcții cu nr. cadastral XXXX și casa de locuit individuală cu nr. cadastral XXXX, amplasate în XXXX, ipotecat în temeiul contractului de ipotecă nr.7860 din 23.03.2010, modificat prin acordurile adiționale nr.10889 din 01.04.2010, nr.25497 din 10.02.2012, pentru a fi vândut, în scopul stingerii datoriei pe contractele de credit garantate; evacuarea silită a bunurilor și persoanelor din bunul imobil situat în XXXX, nr. cadastral XXXX și XXXX și încasarea silită din contul pârâților a taxei de stat în sumă de 50 000 lei și 200 lei pentru cheltuielile de publicare.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 6 iulie 2017 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Energbank” SA împotriva Ninei Covaș, Covaș Nicolae, Covaș Adrian și Covaș Cristina. S-a încasat în mod solidar, de la Covaș Nina și Covaș Nicolae în beneficiul BC „Energbank” SA datoria formată în baza contractelor de credit nr.845-146mb din 16.02.2011 și nr. 845-214mb din 03.02.2012 în mărime de 30 049 034,02 lei. S-a încasat de la Covaș Adrian în beneficiul BC „Energbank” SA datoria formată în baza contractului de credit nr.845-89mb din 15.03.2010 în mărime de 1 591 009,80 lei și 40 890,99 euro, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii. S-a transmis din posesia lui Covaș Adrian și Covaș Cristina în posesia BC „Energbank” SA, bunurile imobile, și anume, terenul pentru construcții cu nr. cadastral XXXX și casa de locuit cu nr. cadastral XXXX, amplasate în XXXX, care au fost ipotecate în baza contractului de ipotecă nr.7860 din 23.03.2010, modificat prin acordurile adiționale nr.10889 din 01.04.2010, nr.25497 din 06.07.2010, nr.41507 din 12.10.2010, nr.7682 din 28.02.2011 și nr.12040 din 10.02.2012, pentru a fi vândut, cu scopul stingerii datoriei pe contractele de credit garantate. S-a dispus evacuarea persoanelor și a bunurilor din bunul imobil ipotecat cu nr. cadastrale XXXX și XXXX, situat în XXXX. S-a încasat, în mod solidar, de la de la Covaș Nina, Covaș Nicolae, Covaș Adrian și Covaș Cristina în beneficiul BC „Energbank” SA, cheltuielile de judecată ce se compun din taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 50 000 lei și cheltuielile pentru citarea publică în mărime de 200 lei lei.

La 4 august 2017, Covaș Nina și Covaș Nicolae au depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacordul parțial cu hotărârea pronunțată.

La fel, la 4 august 2017, Covaș Adrian și Covaș Cristina au depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacordul parțial cu hotărârea pronunțată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 5 octombrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Covaș Adrian și Covaș Cristina, s-a comunicat părții apelante despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel întocmite cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat, și anume, Covaș Adrian în sumă de 18 750 lei, Covaș Adrian și Covaș Cristina în mod solidar suma de 11 718,75 lei, acordându-li-se pentru aceasta termen de 15 zile calendaristice, calculate din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelanților, că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile indicate în termenul acordat de instanță, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și vor fi restituite. Totodată, s-a numit ședința de judecată, pentru soluționarea chestiunii de punere pe rol a apelului, pentru 16 noiembrie 2017, ora 11.00. (f.d. 17-18, vol.II)

La 14 noiembrie 2017, Covaș Adrian și Covaș Cristina au depus cerere de apel motivată, solicitând casarea în parte a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de în această parte de respingere a acțiunii, anexând dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1 500 lei. Concomitent au solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat, invocând art. 5 și 85 alin. (4) CPC, art. 20 și art. 26 din Constituție, art.6 CEDO.

La fel, la 14 noiembrie 2017, Covaș Nina și Covaș Nicolae au depus cerere de apel motivată solicitând casarea în parte a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de în această parte de respingere a acțiunii. Concomitent au solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat, invocând art. 5 și 85 alin. (4) CPC, art. 20 și art. 26 din Constituție, art.6 CEDO.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 16 noiembrie 2017 a respins cererea apelanților Covaș Adrian, Covaș Cristina, Covaș Nina și Covaș Nicolae privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Covaș Nicolae și Covaș Nina, comunicându-li-se despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat, în sumă de 18 750 lei (în mod solidar), acordându-le pentru aceasta un termen de 20 zile, calculate din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a comunicat apelanților Covaș Adrian și Covaș Cristina despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat, în mod solidar suma de 11 218,75 lei și Covaș Adrian în sumă de 17 750 lei, acordându-li-se pentru aceasta termen de 20 zile calendaristice, calculate din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelanților, că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile indicate în termenul acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită. (f.d.44-49, vol.II)

La 28 decembrie 2017, Covaș Adrian și Covaș Cristina au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 16 noiembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a încheierii, în partea în care nu s-a dat curs cereri de apel depusă de ei, și emiterea unei decizii prin care cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat în sumă de 17 750 lei, precum și 11 218,75 lei pentru depunerea cererii de apel să fie admisă.

A menționat că la depunerea cererii de apel a fost achitată parțial taxa de stat în sumă de 1 500 lei, în rest se află în imposibilitate de a achita taxa de stat, deoarece au la întreținere doi copii minori, iar pe bunurile imobile ce le aparțin cu drept de

proprietate, a fost aplicat sechestrul în baza contractelor de ipotecă și gaj, pe care nu le pot înstrăina și a achita taxa de stat.

Recurenții au reținut că la adoptarea încheierii, instanța de apel a interpretat eronat legea, și anume art. 85 alin. (4) CPC.

La fel, susține că instanța de apel a ignorat faptul că la materialele cauzei sunt probe care demonstrează situația materială precară a lor și imposibilitate achitării taxei de stat.

În susținerea recursului, recurenții s-au referit la cauzele CtEDO care prevăd că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un cuantum excesiv, îndeosebi atunci când cel care intenționează să exercite calea de atac este lipsit de resurse financiare.

La fel, la 28 decembrie 2017, Covaș Nina și Covaș Nicolae au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 16 noiembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a încheierii, în partea în care nu s-a dat curs cereri de apel depusă de ei, și emiterea unei decizii prin care cererea privind scutirea de la plata taxei de stat în sumă de 18 750 lei pentru depunerea cererii de apel să fie admisă.

A susținut că se află în imposibilitate de a achita taxa de stat, deoarece nu dispune de surse financiare, iar asupra bunurilor care le aparțin au fost aplicate sechestrul, dându-le neavând posibilitate să le înstrăineze și să achite taxa de stat.

Recurenții au reținut că la adoptarea încheierii, instanța de apel a interpretat eronat legea, și anume art. 85 alin. (4) CPC.

La fel, susține că instanța de apel a ignorat faptul că la materialele cauzei sunt probe care demonstrează situația materială precară a lor și imposibilitate achitării taxei de stat.

În susținerea recursului, recurenții s-au referit la cauzele CtEDO care prevăd că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un cuantum excesiv, îndeosebi atunci când cel care intenționează să exercite calea de atac este lipsit de resurse financiare.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Astfel, având în vedere că copia încheierii din 16 noiembrie 2017 i-a fost înmănată reprezentantului recurenților, avocatul Verejanu Igor în cadrul ședinței de judecată din 14 decembrie 2017 (f.d. 53-56), recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 28 decembrie 2017, în termen.

Prin referința depusă la 1 februarie 2018, BC „Energbank” SA a solicitat respingerea cererilor de recurs înaintate.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Covaș Adrian și Covaș Cristina și recursul declarat de către Covaș Nina și Covaș Nicolae este neîntemeiat și urmează a fi respinse cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că instanța de apel primind în procedură cauza, prin încheierea din 5 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, nu a dat curs cererii de apel depusă de către Covaș Adrian și Covaș Cristina, a comunicat părții apelante despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel întocmite cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat, și anume, Covaș Adrian în sumă de 18 750 lei, Covaș Adrian și Covaș Cristina în mod solidar suma de 11 718,75 lei, și a acordat pentru aceasta termen de 15 zile calendaristice, calculate din momentul recepționării prezentei încheieri. A explicat apelanților, că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile indicate în termenul acordat de instanță, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și vor fi restituite. Totodată, a numit ședința de judecată, pentru soluționarea chestiunii de punere pe rol a apelului, pentru 16 noiembrie 2017, ora 11.00. (f.d. 17-18, vol.II)

După cum se constată la caz, la 14 noiembrie 2016, odată cu depunerea apelului motivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 6 iulie 2017, în temeiul art. 85 alin. (4), invocând starea materială precară, Covaș Adrian și Covaș Cristina au solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat în sumă de 17 750 lei, precum și 11 218,75 lei, iar Covaș Nina și Covaș Nicolae au solicitat scutirea integrală de la plata taxei de stat în sumă de 18 750 lei. (f.d. 27-37, vol.I)

Drept urmare, prin încheierea din 16 noiembrie 2017, instanța de apel a respins cererea apelanților Covaș Adrian, Covaș Cristina, Covaș Nina și Covaș Nicolae privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu a dat curs cererii de apel depusă de Covaș Nicolae și Covaș Nina, comunicându-i despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat, în sumă de 18 750 lei (în mod solidar), acordându-i pentru aceasta un termen de 20 zile, calculate din momentul recepționării prezentei încheieri. A comunicat apelanților Covaș Adrian și Covaș Cristina despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat, în mod solidar suma de 11 218,75 lei și Covaș Adrian în sumă de 17 750 lei, acordându-i pentru aceasta termen de 20 zile calendaristice, calculate din momentul recepționării prezentei încheieri. A explicat apelanților, că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile indicate în termenul acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită. (f.d.44-49, vol.II)

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC, care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind

executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Iar, dispozițiile art. 85 alin (4) CPC acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 16 noiembrie 2017, este întemeiată și justificată, deoarece apelanții Covaș Adrian, Covaș Cristina, Covaș Nina și Covaș Nicolae nu au prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererilor de apel.

De altfel, și argumentele invocate în recurs precum că, situația financiară precară face imposibilă achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel și că asupra bunurilor lor a fost aplicat sechestru, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelanții nu au prezentat probe concludente și pertinente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC.

Mai mult, recurenții nu au prezentat probe privind existența sau inexistența mijloacelor financiare și/sau alte înscrisuri care ar permite instanței de recurs să evalueze în ansamblu starea financiară a recurenților, iar argumentul lor precum că starea financiară este precară, este declarativ.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională. Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza *Golder v. the United Kingdom* §-36 din 21 februarie 1975.), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane vs United Kingdom* 28 mai 1985). Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 § 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (cauza *Bellet vs France* §-31, *Garcia Manibardo vs Spain* §-44).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa: cerința privind scopul legitim al limitării – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna

administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției.(cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61) și raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - quantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanti raportat la veniturile sale.

În consecința, se va remarca și faptul că quantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelanți la depunerea cererilor de apel, nu depășesc limitele stabilite de lege.

Față de cele ce preced, se constată că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, iar ca urmare Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Covaș Adrian și Covaș Cristina și recursul declarat de către Covaș Nina și Covaș Nicolae.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „NINA & ASAN”, Covaș Nina, Covaș Nicolae, Covaș Adrian și Covaș Cristina cu privire la încasarea datoriei, transmiterea bunurilor ipotecate și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care a fost respinsă cererea lui Covaș Adrian, Covaș Cristina și cererea Ninei Covaș și Covaș Nicolae privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Covaș Nina și Covaș Nicolae, precum și cererii de apel depusă de către Covaș Adrian și Covaș Cristina.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva